

Parashat Bahaalotcha – 5785 – nr. 216

Samenvatting van de parsha

1e Aliya: Aaron krijgt de opdracht om de Menora aan te steken, en de constructie van de Menora wordt beoordeeld. Moshe krijgt de opdracht om de Leviyim in te wijden in dienst van de Misjkan .

2e Aliya: De Leviyim worden ingewijd in de tempeldienst. Hun diensttermijn was van 25 tot 50 jaar. (hiervan 5 studie jaren en 20 jaren dienst vanaf 30 tot 50 jaar)

3e Aliya: De Bné Jisrael houden hun tweede Pesach sinds ze Egypte verlaten hebben. De wetten van Pesach Shénie – de make-up Pesach (een maand na Pesach) worden onderwezen voor degenen die niet in staat waren het Paaslam op het juiste tijdstip te brengen.

4e Aliya: De beweging van de Wolkenzuil wordt geïdentificeerd als indicator voor wanneer het kamp moet worden opgezet of afgebroken. Naast de Wolkenzuil krijgt Moshe de opdracht om twee zilveren trompetten te maken die zouden worden gebruikt om de reis van het kampement of de beweging van troepen tijdens oorlog aan te kondigen.

5e Aliya: De beschrijving van de reizen vanuit de woestijn van de Sinaï is opgenomen. Moshe benadert Jitro, die zijn aanbod om zich bij hen in Erets Jisrael te voegen, weigert.

6e Aliya: De twee verzen van “Toen de Ark uitging” worden uitgesproken, en dan beginnen de zaken zich te ontrafelen. Het hoofdgedeelte van deze Aliya beschrijft de klachten van het volk over de fysieke omstandigheden van hun verblijf in de woestijn. Het Manna wordt beschreven in tegenstelling tot het verlangen van de natie naar “echt voedsel”. Moshe uit zijn frustraties als leider, en Hasjem belooft kwartels te sturen om het verlangen van het volk naar vlees te bevredigen. Moshe krijgt de opdracht een Sanhedrin te benoemen om hem te helpen bij het regeren en onderwijzen van het volk. De 70 ouderlingen zijn door G-d bevestigd, en Eldad en Médad profeteren de overgang van leiderschap van Moshe naar Joshua.

7e Aliya: De kwartels dalen in zo'n hoeveelheid naar het kamp dat elke persoon 500 kg vlees verzamelde. Aaron en Miriam spreken Lasjon Hara over Moshe , wat ertoe leidt dat Hasjem Moshe bevestigt als Zijn meest vooraanstaande dienaar en profeet. Miriam heeft last van Tsara-at.

Samenvatting van de haftara (Zecharia 2:14)

De Haftara van deze week registreert de profetieën van Zecharia aan Joshua de Kohen Gadol .

In 3390 leidde Zerubavel samen met Joshua 40.000 Joden terug naar Israël. Ze begonnen met de bouw van de 2e BeT Hamikdash , maar werden gestopt toen Cyrus zijn toestemming introk. In deze profetie liet Zecharia , Joshua zien dat hij het waard zou kunnen zijn om vergeving te bewerkstelligen voor de Bné Jisrael, ondanks zijn eigen tekortkomingen. Hij kreeg een visioen te zien van de Menora (het voor de hand liggende verband met onze Parsha) die de uiteindelijke zuiverheid van de Joden vertegenwoordigde, en hun aanvaarding door de andere naties.

Het minder voor de hand liggende verband met onze Parsha kan het concept van Teshuva zijn en de relatie ervan met de vervulling van onze missie. Net zoals de generatie van de Exodus worstelde met wie ze waren, in tegenstelling tot wie ze hadden moeten zijn, zo worstelden Zerubavel en Joshua ook bij de opbouw van het tweede BeT Hamikdash en het tweede Joodse Gemenebest met de realiteit van wie ze waren, in contrast met hun onderneming om de ziel van hun volk weer tot leven te wekken.

Herhaling & Vernieuwing

Het leven kan saai zijn - zelfs geestdodend - als we dag in, dag uit hetzelfde blijven doen. Hoewel dingen doen zonder na te denken nuttig kan zijn voor multitasking, is het niet goed voor de geest.

De uitdaging en de mogelijkheid van een saaie routine is het onderwerp van een klassieke Chassidische gedachte die wordt gedeeld door de Sfat Emet. Onze parasja begint met Mosjé die Aäron instrueert over het dagelijkse ritueel van het aansteken van de Menora, waarna de Tora zegt dat Aäron dat deed. Rashi citeert de Sifré die opmerkt hoe het vers ,de prijzenswaardigheid van Aäron deelt, l'hagid shiv'cho shel Aharon she'lo shina, dat hij niet afweek van Moshe's instructie.

Dit is verrassend. Hoewel gehoorzaamheid een waardevolle eigenschap is, lijkt het nauwelijks zo uitzonderlijk prijzenswaardig. Aäron volgde inderdaad de instructies op, die specifiek naar hem waren gestuurd door G-d via Moshe Rabbeinu. Zou jij niet hetzelfde doen?

Sfat Emet stelt daarom een creatievere lezing voor, van de woorden 'shelo shina', wat zich meestal vertaalt als 'hij week niet af', maar ook kan betekenen 'hij herhaalde niet'. Wat prijzenswaardig was in Aäron was dat zijn dagelijkse mitsva nooit een hersenloze, repetitieve handeling werd. Hij herhaalde het nooit; Het was altijd een originele en nieuwe ervaring. Zoals de Talmoed (Berachot 29b) zegt bij het definiëren van het negatieve fenomeen van routine in het gebed, oseh t'filaso keva, ligt de uitdaging in het onvermogen om nieuwigheid van perspectief en ervaring te introduceren, kol she'eino yachol l'chadesh bo davar. En zoals Ramban in de naam van de Midrasj aan het einde van de parasja van vorige week(7:12) opmerkte, is wat verschijnt als herhaling of kopiëren ,dat helemaal niet, wanneer de handeling doordrenkt is met een nieuw en persoonlijk perspectief en betekenis.

Opvallend is dat deze oplossing voor de uitdaging van de herhaling in de term zelf besloten ligt. Een fascinerend kenmerk van de Hebreeuwse taal is dat dezelfde term wordt gebruikt voor precies tegenovergestelde betekenissen, antoniemen. Omdat "herhaling" het tegenovergestelde is van "verandering", wordt de Hebreeuwse term shina gebruikt voor zowel herhaling als verandering! We vermijden herhaling door creativiteit van perspectief. Het tegenovergestelde van geestdodend!

Een van mijn leraren, Rav Moshe Shapira zt"l, placht op te merken dat, terwijl we als gelovige mensen spreken over de hele wereld die voortdurend wordt vernieuwd en herschapen, "hamechadsh b'tuvo b'chol yom tamid maasei bereishit", vuur het enige element in de schepping is ,waar zelfs de natuurkundeprofessor zal erkennen dat dit moment's vuur , heel anders is dan het volgende. Misschien is dat de reden waarom de les van vernieuwing, deze strijd met herhaling, het best wordt gedemonstreerd in het aansteken van het vuur van de Menorah. En het is alleen onze eigen vurige passie voor ons leven, ons gezin, ons geloof en ons werk, die ons zal behoeden voor verharding door herhaling en routine. (R. Moshe Hauer)

Nederig, niet zachtmoedig

Ik ben het meestal niet publiekelijk oneens met docenten, vooral niet als ze meningen uiten die grotendeels overeenkomen met de mijne. Maar er was een keer dat ik het gevoel had dat ik mijn mond moest opendoen en bezwaar moest maken tegen een van de uitingen van de spreker.

Het was tijdens een lezing over het onderwerp zelfabsorptie. De spreker karakteriseerde de tijd waarin we leven als 'het tijdperk van narcisme'. Hij betoogde dat we in een tijdperk leven

waarin de meeste mensen totaal egocentrisch zijn en zich schuldig maken aan valse trots en arrogantie. Hij gaf veel voorbeelden om zijn positie te versterken.

Hoewel ik zijn hypothese enigszins extreem vond, kon ik het eens zijn met veel van wat hij zei. Ook ik heb vaak het gevoel gehad dat de uitdrukking "de ik-generatie" een toepasselijke benaming was voor de hedendaagse samenleving.

Maar toen deed die meneer op het podium een uitspraak die een gevoelige snaar in mij raakte. Hij zei iets dat ik in de loop der jaren vaak had horen zeggen en dat ik steevast moest corrigeren.

Hij zei dat hij, als een goed christen, vond dat de overmoed die de hedendaagse samenleving overheerste, volkomen in strijd was met "de christelijke waarden van vergeving en nederigheid". Het was zijn beschrijving van deze nobele waarden als zijnde van christelijke oorsprong, en de manier waarop hij zijn overtuiging overbracht dat zijn eigen geloofstraditie ze op de een of andere manier 'bezat', die me overeind brachten.

'Ik moet bezwaar maken', beweerde ik, 'niet tegen uw belangrijkste stelling over de fouten van onze generatie, maar tegen uw aandringen om wat u gelooft dat de wenselijke eigenschappen voor het menselijk ras zijn, te identificeren met het christendom, en met het christendom alleen.'

Ik moet bekennen dat ik heimelijk hoopte dat mijn protest hem ertoe zou brengen zijn opmerkingen op zijn minst aan te passen en misschien, zoals zovelen doen, te spreken over de 'joods-christelijke waarden van vergeving en nederigheid'.

Maar dat mocht niet zo zijn. In plaats daarvan citeerde hij hoofdstuk en vers in de christelijke bijbel over het belang van vergeving, en zei toen, zijn stem verheffend om de nadruk te leggen: "Voorwaar, de geleerde rabbijn weet dat we in het boek Mattheüs de zinsnede vinden: 'En de zachtmoedigen zullen de aarde beërven.' "

Ik zal niet vertellen wat ik tegen hem heb gezegd over vergeving als een Joodse deugd. Ik bewaar deze opmerkingen voor een andere gelegenheid. Maar vanwege de verbinding met het Tora-gedeelte van deze week, Beha'alotecha (Numeri 8:1-12:16), zal ik de essentie van mijn antwoord met u delen met betrekking tot de Joodse oorsprong van de allerbelangrijkste deugd van nederigheid.

"Ja, mijn beste heer," antwoordde ik, "deze geleerde rabbijn weet inderdaad dat de zinsnede die u vertaalt als: 'En de zachtmoedigen zullen de aarde beërvan' in uw Schrift voorkomt. Maar ik weet ook dat dezelfde zinsnede voorkomt in het boek Psalmen hoofdstuk 37, vers 11, dat vele eeuwen voor Mattheüs werd geschreven. En ik weet ook dat het vertalen van het Hebreeuwse woord anavim als 'de zachtmoedige' niet helemaal correct is. We gaven er de voorkeur aan om anavim te vertalen als 'de nederige', en niet als 'de zachtmoedige'".

Ik ging verder met het opbouwen van mijn argument door het vers te citeren aan het einde van het Tora-gedeelte van deze week: "Nu was Mozes een zeer nederig man, meer dan enig ander mens op aarde." (Numeri 12:3) "Er is geen enkele manier," drong ik aan, "dat de Tora het woord anav zou gebruiken om Mozes te beschrijven als het woord 'zachtmoedig' betekende. Mozes was niet zachtmoedig. Ik denk dat u het met mij eens zult zijn dat het beeld dat wordt opgeroepen door de uitdrukking "een zachtmoedig persoon" dat van een zwak persoon is, of op zijn minst een zachtaardige. Mozes was zeker niet zwak of zachtaardig. Hij was sterk, lichamelijk en geestelijk, en kon heel assertief zijn als de omstandigheden om assertiviteit vroegen."

Hoewel ik mezelf niet voor de gek houd door te denken dat ik van gedachten ben veranderd , heb ik het publiek wel aan het denken gezet. Dit werd bewezen toen ongeveer een dozijn aanwezigen zich na afloop van de lezing om mij heen verzamelden en mij vroegen om de Joodse definitie van nederigheid uit te breiden.

Ik vertelde hen dat een uitgebreide bespreking van het belang dat het Jodendom hecht aan de karaktereigenschap anava, of nederigheid, erg lang zou duren. Ik stemde er echter mee in om slechts één gedachte over dit onderwerp met hen te delen.

Ik citeerde voor hen de volgende passage in de Talmoed (Nedarim 38a):

"Rabbi Yochanan zei: 'De Heilige, gezegend zij Hij, staat toe dat de Shechinah [de Goddelijke Aanwezigheid] alleen rust op iemand die sterk, rijk, wijs en nederig is. Al deze eigenschappen waren te vinden in Mozes. Nederigheid, zoals geschreven staat: 'Mozes nu was een zeer nederig man' '...

Het duurde niet lang voordat een lid van de groep de vraag stelde die ik verwachtte. "Is de Almachtige echt voorstander van mensen met de wereldse deugden van kracht en rijkdom? Ik zou denken dat Hij liever de voorkeur geeft aan geestelijke deugden."

"Uw vraag," antwoordde ik, "werd verwacht door een rabbijn die in het begin van de 20e eeuw schreef. Zijn naam was Rabbi Baruch Epstein, en terwijl zijn magnum opus, getiteld Torah Temimah, in 1904 werd geschreven, leefde hij tot op hoge leeftijd en was hij getuige van de Holocaust. Zijn antwoord is zeer leerzaam."

Vervolgens beschreef ik dat antwoord. Ik vertelde de groep dat de test van nederigheid alleen kan worden doorstaan door iemand die sterk, rijk en wijs is. Als iemand die deze middelen niet heeft en nederig handelt, kunnen we er niet zeker van zijn dat hij in werkelijkheid een nederig karakter bezit. Het kan zijn dat hij nederig handelt, simpelweg omdat hij zwak is, of arm, of maar een beperkte intelligentie heeft. G-d kiest er daarom voor om de Shechinah te laten wonen bij de persoon die, ondanks zijn vele bezittingen en talenten, nederig blijft. Hij is degene die echt een anav is.

Zo schrijft rabbijn Epstein: "Het is juist omdat Mozes machtig en rijk en wijs en lang was, en toch nederig, dat we over hem kunnen spreken als de 'nederigste van alle mensen'."

Er schuilt veel wijsheid in deze manier om de deugd van nederigheid, van anava, te begrijpen. De anav is geen zachtmoedig persoon. Integendeel. Hij heeft veel talenten en veel vaardigheden. Hij is zich ten volle bewust van zijn capaciteiten en van zijn sterke punten. En toch erkent hij dat deze gaven precies dat zijn, gaven. Bovendien zijn deze gaven G-ddelijke zegeningen, en hij heeft niet het recht om er trots op te zijn alsof het zijn persoonlijke prestaties zijn.

De nederige man erkent dat zijn voordeel ten opzichte van anderen een geschenk van G-d is. Dat stelt hem in staat zijn krachten te gebruiken om G-d's voornemens te helpen bereiken, niet uit zachtmoedigheid, maar uit nederigheid.

Nogmaals, Mozes is een voorbeeld voor ons allemaal. Er wordt een beroep op ons gedaan om nederig te zijn, maar dat betekent niet dat we zwak, passief of onderdanig moeten zijn. We kunnen sterk, actief, assertief en toch nederig zijn. (R Zvi Hersh Weinreb)

Wolken en helderheid

וּבַיּוֹם הַקִּיִּים אֶת־הַמִּשְׁכָּן כִּסָּה הָעֶנָן אֶת־הַמִּשְׁכָּן לֵאמֹל הַעֲדָת וּבָעֶרֶב יִהְיֶה עַל־הַמִּשְׁכָּן כְּמֵרָאֵה־אֵשׁ עַד־בֹּקֶר (במדבר ט:טו)

Op de dag dat het Misjkan werd opgericht, bedekte de wolk het Misjkan, dat een tent was voor de Getuigenis, en 's avonds was er boven het Misjkan een schijn van vuur, [dat bleef] tot de ochtend. (Bamidbar 9:15).

In Parshat Beha'alotcha worden we geïnformeerd over de manier waarop Bné Jisrael door de woestijn reisde. Toen de wolk vorderde, deden de mensen dat ook, en toen de wolk stopte, vestigden de mensen zich. De pasoek waarnaar hierboven wordt verwezen, beschrijft dat toen het Misjkan werd opgericht, het werd bedekt door een wolk en 's nachts werd het overspoeld door vuur.

De Slonimer Rebbe in “Netivot Shalom” legt uit dat de Tora eeuwig is. Wat is de betekenis van het beschrijven van de manier waarop de natie door de woestijn reisde? Er moet een betekenisvolle, diepere relevantie zijn voor toekomstige generaties.

De Slonimer Rebbe stelt het volgende voor. De Tora gebruikt niet de uitdrukking – וּבַיּוֹם – op de dag dat Mosjé het Misjkan oprichtte, maar eerder op een meer indirecte manier op de dag dat het Misjkan werd opgericht. Dit is om te onderstrepen dat de richtlijn van het oprichten van een Misjkan van toepassing is op elk individu. We hebben allemaal de plicht om een Misjkan in ons hart op te richten, zoals wordt gezegd וְעָשׂוּ לִי – מקדש ושכנתי בתוכם – We moeten ruimte maken voor G-d om in ons hart en in ons leven te wonen.

Elke dag richt een Jood een Misjkan op. Elk individu vestigt een plaats waarin G-d in zijn leven kan verblijven. Toch is het soms verwarrend en uitdagend. Het is "bewolkt", mistig en onzeker. 's Nachts ervaren we, net als bij het Misjkan, vuur, dat symbolisch is voor brandende verlangens die ons proberen weg te trekken van het pad van de Tora. We kunnen niet altijd duidelijk zien en begrijpen waarom we zulke uitdagingen en ontberingen ervaren. Deze uitdagingen zijn נִסְיוֹנוֹת. Het woord נִסְיוֹן (test) komt van de wortel נ-ס-ו- wat een banier is. Na het ervaren van een נִסְיוֹן – kunnen we onze vlag hijsen. We komen er sterker uit. Avraham ervoer 10 נִסְיוֹנוֹת en hij weerstond ze allemaal, en in feite versterkte het zelfs zijn emunah en bitachon.

Het leven zit vol uitdagingen. Hoewel we dicht bij Hakadosh Baruch Hoe proberen te komen, ervaren we hobbels op de weg tijdens onze reis. Deze omwegen, eenmaal overwonnen, dienen om ons te sterken. Net als bij het Misjkan konden de mensen verder zodra de wolk verdween. Zo kunnen we ook, nadat we deze uitdagingen hebben overwonnen, voorwaarts gaan en vooruitgang boeken en onze spirituele ladder beklimmen.

De afgelopen maanden waren zeer moeilijke en uitdagende tijden, zowel op persoonlijk als op nationaal niveau. Zoals de geschiedenis heeft bewezen, schijnt ons licht zelfs na de donkerste en meest bewolkte tijden. Net als bij de generatie die door de woestijn reisde, hopen en bidden we dat binnenkort de wolken die we ervaren zullen verdwijnen, de onzekerheid zal ophouden en we weer duidelijkheid zullen hebben en als een verenigd volk zullen leven in het bloeiende land Israël. – בְּלִבִּי מִשְׁכַּן אֲבוֹנָה – Moge de plaats die we voor Hasjem in ons hart hebben ingenomen, de manier waarop we deze uitdagende tijden overwinnen vergemakkelijken en ons helpen op onze reis door het leven. (R.Shalom Rosner)

Monumentale Menorah (R. S. Smiles)

Parashat Beha'alotecha opent met het bevel aan Aharon Hakohen om de Menora aan te steken (Bamidbar 8:2). Rashi (ibid) vertelt ons dat dit specifiek wordt afgewisseld met de laatste gebeurtenis in de vorige parasja, de geschenken die door de leiders van elke stam werden gegeven bij de inauguratie van het Misjkan.

Aharon vond het erg, dat hij, noch zijn stam bij deze speciale dienst betrokken was. Hasjem troost hem als het ware door hem de kenmerkende opdracht te geven om de heilige kandelaar in de Tempel aan te steken, en hem te vertellen dat zijn dienst zelfs groter is dan die van de stamhoofden. Ramban legt uit; de troost was dat zijn mitsva voor de eeuwigheid is, een hint naar het aansteken van de Chanoeka-kaarsen. In welk opzicht is dit een grotere dienst dan de offers die de vorsten brachten? Wat is er uniek aan deze mitsva, afgezien van het Chanoeka-verhaal dat een eeuwig aspect heeft ?

Ohel Moshe stelt dat wat Aharon verontrustte, was dat hij deel wilde uitmaken van de inaugurele dienst die de Shechinah naar deze wereld bracht. Zo werd hij beloond met de mitsva van de Menora die zijn nakomelingen in de toekomst zouden opdragen, wat de katalysator was voor het herstel van de tweede Beet Hamikdash, de plaats waar de Shechinah rustte.

Reb Ahron Kotler zt"l in Mishnat R 'Ahron merkt op dat de Menora traditioneel wordt gezien als het symbool van Tora-studie. Chazal leren ons : "iemand die wil leren, moet 'naar het zuiden gaan'" om de Tora te leren, waarbij hij de richting van de Menora in de Heichal aanroept. Tora wordt ook beroemd vergeleken met licht, "ki ner mitsva v'Torah ohr." (Misjlei 6:23) De Tora kwam voort uit twee verschillende plaatsen in de Mikdasj. De stem van Hasjem kwam van tussen de Keruvim vandaan, die de Tora vertegenwoordigde die 'van Boven' kwam. Het licht van de Menora vertegenwoordigt echter het menselijke element in het leren en verspreiden van de Tora.

Het Chanoeka-verhaal wordt gekenmerkt door de 'kleine kruik olie die acht dagen duurde', wat symbool staat voor een kleine groep mensen die zich inzetten voor het leren van de Tora en dat genoeg was om het Joodse volk verbonden te houden. Aharon HaKohen wordt beloofd dat de dienst van de Menorah, het symbool van Tora-studie, voor eeuwig zal worden gehandhaafd. Dit is de grote troost, groter dan de eenmalige dienst van de vorsten.

De Tosher Rebbe zt"l biedt een diepere analyse in "Avodat Avodah". Hij citeert de leer van Chovot Halevavot dat mitsvot die worden uitgevoerd met handelingen in deze wereld kunnen worden beloond, en mitsvot van het hart, die buiten de grenzen van deze wereld liggen, worden beloond in de volgende wereld. Tegelijkertijd moeten zelfs de mitsvot die we fysiek uitvoeren doordrenkt zijn met gevoel en passie, waardoor de beloning in zowel deze wereld als de volgende, beïnvloed wordt .

Toen Aharon de kaarsen in de Misjkan aanstak, verlichtte hij in wezen de zielen van het Joodse volk om de Tora met passie en gevoel te houden. De Misjna in Avot beschrijft Aharon niet als iemand die de Tora onderwees, maar als "mekarvan l'Torah", hij bracht mensen spiritueel dicht bij de Tora. Vandaar dat zijn werk "groter was dan dat van hen – shelcha gedolah mi'shelahem", aangezien zijn dienst generaties lang verreikende nawerkingen had. De bijdrage van Aharon is iets dat ons tot op de dag van vandaag voortdurend inspireert.

SHABAT SHALOM

Voor suggesties en commentaar : mobi166@hotmail.com

Gelieve dit blaadje (deze link) ook door te sturen aan vrienden en kennissen.

En je bronnen zullen zich naar het buitenland verspreiden (משלי ה:טז) יפוצו מעינותיך חוצה